

**Stichting Nederlands
Zouavenmuseum**
Markt 31
4731 HM Oudenbosch

Nieuwsbrief, april 2016.
20ste jaargang, nummer 1.

Beste vrienden van het Zouavenmuseum,

Voor u de eerste nieuwsbrief van 2016,
de 20ste jaargang!
20 Jaar nieuwsbrieven waarin ik u
deelgenoot heb gemaakt van archiefstukken
die anders nauwelijks tevoorschijn zouden
komen. Persoonlijke brieven en dagboekjes
worden alleen door familie opgevraagd.
Het museum is ook niet zo groot!
Om die reden worden ze bewaard in de kast
en ligt er slechts een kleine selectie in de
vitrines van het museum. Jammer, want de
inhoud geeft juist zo'n heel bijzonder en
persoonlijk beeld van het leven van de
zouaaf. Het dagboek van Jan van Meer is
daar een mooi voorbeeld van!
Deze man is slechts één jaar zouaaf geweest
in dienst van de paus maar heeft, gezien wat
hij heeft nagelaten, een heel leven geteerd op
deze belangrijke periode. Behalve zijn
dagboek, bewaren wij van hem ook nog
afschriften van brieven die hij heeft
ontvangen van Pater van Oorschot, zijn
Patroon Dhr. C.J. Schiefbaan en brieven die
hij zelf aan zijn familie heeft geschreven.

Ik kom daar in volgende nieuwsbrieven op
terug.

Wat betreft de vorige nieuwsbrief van
november 2015: op pagina 7 heb ik vermeld
dat ik de plaatsen Montopetro en Konlona
niet terug heb kunnen vinden op de kaart.
Gelukkig kreeg ik daar verschillende reacties
op van de vrienden en uiteindelijk vond ik
deze oplossing het meest voor de hand
liggend: *"Volgens mij, gaat het ongetwijfeld om
Monte Compatri (vroeger ook Montecompatri
geschreven) en Colonna, twee plaatsen die precies op
de weg naar Valmontone liggen. Met hartelijke
groeten, Dina Aristodemo"*

De foto van zouaaf Jan van Meer en zijn
dienstmaten die is gepubliceerd in de
niewsbrief van november 2014 is bewerkt
en die plaats ik nogmaals in deze brief. De
ontvangers van de papieren nieuwsbrief
hebben slechts een zeer schimmige
afbeelding kunnen zien.

Digitaal is de kwaliteit beter, maar met een
fotoshopprogramma is ook de papieren
afdruk duidelijker geworden!

Eén ding is jammer: ik heb nog niet kunnen
ontdekken waarom Baron van Lamsweerde
een aantekening heeft gekregen op zijn
strafblad. Jan van Meer beschrijft alleen dat
zij hielden van een goede flesch wijn.....

Voor ik verder ga met het dagboek nog even
de huishoudelijke mededelingen: **Wij vragen
alle vrienden van het Zouavenmuseum
zelf hun bijdrage van minimaal 15 euro
per jaar over te maken op onze
bankrekening
IbanNummer:
NL 18 RABO 0140 7706 90.
Bic RABONL2U.
Wij sturen geen acceptgirokaart!
Door deze bijdrage steunt u het museum
en ontvangt u tweemaal per jaar onze
niewsbrief met uniek materiaal uit het
archief!**

Als u er prijs op stelt de nieuwsbrief en het
jaarverslag voortaan per e-mail te ontvangen,
dan vraag ik u een mailtje te sturen naar
info@zouavenmuseum.nl. Ter bevestiging

ontvangt u dan de nieuwsbrief per mail retour!

Groepsportret van Jan van Eijndhoven (4), Walter Gussenhoven (2), J. S.J. van der Meer (3) en Gerard Werlingshof (1).

Zouaaf Joannes Stephanus Jacobus “Jan “ van der Meer.

Geboren 23-04-1832 te Scheveningen, zoon van Cornelis van der Meer en Barbara Jacob. Beroep: Koetsier.

Belgisch nummer: 204; Italiaans nummer 456. Pauselijk zouaaf van 17-01-1861 tot 19-01-1862. Jan van der Meer was op 9 januari 1859 getrouwd met Agatha Roozenburg. (in het dagboek wordt 4 januari als huwelijksdatum genoemd!) Zij stierf op 29 juli 1860. Zij hadden een zoon die op 20 april 1859 was geboren en op 25 juli 1859 was komen te overlijden.

Voor Jan gold dus de toelatingseis: Ongehuwd of **weduwnaar zonder kinderen.**

Jan heeft 8 dagen verlof gekregen om Rome te bezoeken. Hij reist per koets, samen met Zouaaf Thoen en drie Franse Zouaven. Hij schrijft over dit bezoek.....

Zij waren nog niet eens bezweet, men kon alleen zien waar dat zij het gareel gedragen hadden. Toen de paarden gevoederd waren

en de waard zijn vuur aangemaakt had en ons wat eierenkoeken gebakken had, die zich alhoewel nacht, toch goed lieten smaken en naar een goed glas wijn gedronken te hebben, gingen wij met onzen koetsier dat een vrolijk man was eens wandelen door de stad Colonna. Wij zagen niets dan honden die van honger elkander een bout of een stuk hard brood betwisten. Wij maakten liefst geen kennis met die beesten en gingen weer spoedig naar onzen waard terug. De koetsier ging weer inspanssen, wij betaalden onzen schuld en reden vrolijk de stad uit. Wij reden nu weer door tot Romen, waar wij smorgens ten 8 uren aankwamen. Wij gaven de koetsier zijn fooi, die zeer dankbaar was en ons veel plezier toewenschten. Wij gingen terstond in de Kerk van St. Jan van Lateranen en gingen daar de H. Mis bijwonen en ons op het graf van de HH Petrus en Paulus neder werpen en daar onzen gebeden storten voor onszelven en onze Famielie. Daar naar gingen wij ontbeiten en naar ons wat opgepoetst te hebben gingen wij een visite maken bij Baron van Lamsweerde die in Romen kamers gehuurd had. Dien heer ging met ons meden de stad in, trakteerden ons goed op een goed dinée en een ferm glas wijn. Wij hadden ons zoo tegoed gedaan en zoo vrolijk den dag doorgebracht dat wij warlijk vergeten hadden een logement te zoeken. O zegden de Baron dat is niets, je blijft bij mij logeren, wat wij met graagten aannamen. Toen wij bij de Baron aankwamen moest er raadgepleegt worden hoe wij zouden logeren en dat was spoedig beslist. De Baron zouw op zijn bed slaapen en wij op de grond op zijn ondermatras.

Naar dat alles goed gevonden was moest de Baron nog maar eens flink met de flesch voor den dag komen, wat hij ook deed. Ook sigaren mogten niet ontbreken. Daar zijn

kamer niet te groot was en wij alle drie zaten te dampen geleck het wel een rookhok.

Portretfoto van A. van Lamsweerde.

De vrolijkheid van ons maakten het voor de bewoners wel wat lastig daar de jufvrouw van het huis ons beleefd kwam verzoeken of wij wat stilder wilden zijn, want dat de huisgenooten niet konden slaapen. Wij voldeden zoo veel mogelijk aan haar verzoek, maar toch moet ik zeggen wij hadden heel wat moeite om ons lachgen en vrolijkheid te bedwingen. Tegen de morgen vielen wij aan slaap en sliepen tot 8 uren. Naar ons weer opgeknaapt te hebben en naar eene goede kop koffij gedronken te hebben gingen wij naar de Kerk van del Jezu en naar de H. Mis gingen we ontbeiten in de Kaffe Pius Nono om daar naar een fesitte te maken bij Pater Wilde, die ons hartelijk ontving. Naar bij hem een uurtje doorgebracht te hebben, namen wij afschijd voor dien dag van Pater Wilde om hem den volgende dag weer te bezoeken en waarmeden ZEW ons beloofden ons dan

eenige merkwaardigheden van Romen ons te laten zien. Toen gaven wij ons terstond naar den Palatijnsche berg naar het klooster van St. Bonavenura om onzen Erw vriend Pater A. van Oorschot te gaan bezoeken die wij voor af uit Anagni geschreven hadden dat wij waarschijnlijk den 18 of 19 Julij naar Romen kwamen met 8 dagen verlof. Rijkhalzend had de goeden Pater al uitgekeken naar den dag van aankomst, maar de ontvangst van Baron van Lamsweerde had de boel in de war gestuurd. Ik hoef u niet te zeggen de vreugden die op het gelaat stond van die goeden Pater, die terstond ons verzuim vergaf toen wij de pater uitgeleggen hadden de reden van ons verzuim aan hem gebragt. Wij vertoefden een half uur in zijne cel met wat te vragen en te vertellen zooals dat gaat als men elkander in lang niet gezien heeft, totdat wij besloten om een wandeling door Romen te gaan doen en om dan hedenmiddag ten 3 uren ons volgens afspraak naar Pater Wilde te gaan altijd begelijd door Pater A. van Oorschot. Wij dineerden dien midag weer in de Deutsche Keuken op een zeer fijn dinée ons aangeboden door den Baron van Lamsweerde. Dat het dien midag aan toespraken en vrolijken scherts niet ontbrak kunt gij wel begrijpen. Vooral was ik dikwijls de duppe van de istorie omdat ik even voor mijn verlof een vraag had gedaan aan de Pater die van groot gewigt was voor mijn volgend leven en die veel voeten in de aarden had. Later zal ik dien vraag ook schrijven. Na het dinée begaven wij ons met ons vieren naar Pater Leo de Wilde die ons eerst de kamer van de Heiligen Aloysius liet zien, waar hij in gestorven is. Daar na gingen wij Romen in om daar eenigen schoone Kerken te gaan zien. Het eersten gingen wij naar de Mareweretijnsche (Mamertijnsche) Gevangenis. Het is daar waar den H. Petrus gevangen gezeten heeft ook de H. Paulus voordat zij gemarteld zijn. Die gevangenis is afgrijselijk. Hij is drie verdiepingen de grond

in. Het gat is nog aanwezig waar men de H. Petrus door geworpen heeft en de H. Petrus viel met zijn gezicht tegen de muur en het gezicht bleef tot nagedagtenis in de muur staan.

Mamertijnse Gevangenis. (internet)

Wat nog heden dezen te zien is. Ook vind men daar de put dien de H. Petrus miraculeus verkreeg om de twee oppasters te doopen. Ik heb dat water ook gedronken.

Ik kan u niet genoeg beschrijven met welken gevoelens ik bezielde werd toen ik in dat afgrijselijke gat kwam. Men kan die gevangenis niet uitgaan zonder hem met zijne traane te besproeien. Daar naar gingen wij naar de Kerk van Joannes en Pouweles (Paulus), een zeer schoon kerkje dat vroeger het huis was van de twee bovengenoemde broeders. Men vind daar de plaats waar zij in hun eigen kamer gemarteld zijn en hunne lichaaamen ligen onder het groot altaar begraven. Naast de kerk is het klooster van de Pussenisten (Passionisten), men gaat dan daar vandaan regt door een zeer plezierigen weg. Men vind daar de Crellu Mal astino (?) en men loopt daar onder de boog van Dolabella. Daarna slaat men regts om en dan komt men aan een kerkje toegewijd aan St. Stehvano Rotondo (Santo Stefano Rotondo). Het is een rond kerkje, midden in de kerk staad een rond altaar, perimides gemaakt en gesneden van hout door een Zweedsche Bakker. (Volgens de Engelstalige

wikipedia is het altaar gemaakt door de Florentijnse kunstenaar Bernardo Rossellino, er staat daar niets bij dat op 'bakker' lijkt) Rondom de kerk ziet men de afgrijselijkste schilderijen van verschillenden Martelaars, levensgroot. Men kan die schilderijen met geen droogen oogen bezien. Eer men aan die kerk komt is er nog een kerk op een hoogen berg, Kerk van den H. Gregorius waar men kan zien de tavel waar dat de H. Man dagelijks twaalf armen menschen aan spijsden en eens had hij er dertien aan tavel. De dertiende verdween onzichtbaar en was een engel.

Boog van Dolabella. (internet)

Nu hadden wij voor dien dag genoeg gezien. En de Paters moesten weer naar hun klooster terug. Wij namen afschijde van Pater de Wilde met de belofte hem voor ons vertrek nog eens te komen bezoeken. Wij bragten Baron van Lamsweerde te huis en gingen met Pater van Oorscht meden naar St. Bonavenura om daar door zijne

tusschenkomst te logeren. Vier dagen waren er van ons verlof om. Den vijfden dag gingen wij weer met ons vieren naar de St. Paulus Kerk, een uur buiten Rome. Van Lamsweerde was al zeer vroeg bij ons en naar dat wij in het klooster ontbeten hadden, begaven wij ons te voet naar de St. Paulus. De weg die naar de St. Paulus Kerk leidt wordt genoemd Via Hostia (Ostiense). Onderweg vindt men de plaats waar de H. Petrus en Paulus van elkander afschijf namen eer ze gemarteld waren. De H. Petrus werd gekruisigd en omdat de H. Paulus een Romein was mocht hij niet gekruisigd worden, maar moest met het zwaard onthoofd worden. De Kerk van den H. Paulus branden af in het jaar 1827 en Paus Leo de 12 liet hem weer opbouwen.

St. Paulus buiten de muren.

Eenigen grooten vorsten gaven grooten geschenken aan die Kerk onder anderen gaf Nicolaas den Eerste, Kijzer van Rusland, twee altaaren van groen graniet voor het graf van de H. Paulus. De onderkoning van Egipten gaf vier albasten pilaren die geplaatst zijn op het graf van den H. Paulus waarop een(?) groote koepel is gemaakt, en waar onder het hoogaltaar is geplaatst. Ook gaf hij twee pilasters van graniet die aan de ingang van het Portaal geplaatst zijn. Onder die vier pilaaren zijn vierkanten voetstukken geplaatst van brons. In elk voetstuk vindt men drie vierkanten stukken graniet van een voet groot en zoo mij door de Pater verteld werd hebben die

tienduizend franken gekost. De ingang van het graf van den H. Pouweles (Paulus) is met twee ingangen van wit marmeren trappen en de leuning is gemaakt van rood marmer. De vloer is van allen kleuren van marmer ingelegd. Het altaar waaronder de H. gebeentes rusten is van verschijdenen kleuren van marmer gemaakt. Het graf is met vergulden lauwertakken versierd en de volgende letters staan er op te lezen " Mihi Vivere Christus Est et Mori Lucrum". (*leven is voor mij Christus, sterven is mij winst, een tekst van Paulus uit zijn brief aan de christenen van Filippi, hoofdstuk 1, vers 21*) Rond het graf branden 24 koperen lampen. Over het graf is de Zetel van de Paus geplaatst. De stoel is van marmer met vergulden stukken, de vloer is van kostbaar marmer ingelegd. Boven den Zetel zit de Zaligmaker omringd door vier apostelen. Onder staan de twaalf apostelen met twee Engelen alles van mozaïc gemaakt. In de rondten van de muur der Kerk staan de naamen van de Bisschoppen die tegenwoordig geweest zijn bij de Dogma Verklaring van de Onbevleete Ontvangenis van de H. Moeder Maagd. In de rondten ziet men de geheelen levensgeschiedenis van de H. Pouwels geschilderd. En daar onder alles de Pauzen die geregeerd hebben van af de H. Peterus tot aan Pius IX, van mozaïc bewerkt. De Paas Kandelaar is van één stuk marmer gemaakt en het geheelen leven van den Zaligmaker erop gebeeldhoud. Wij bezochten daar nu de Plaats waar den H. Pouwels onthoofd is, dit wordt genoemd de Treivontane, of de drie fontijnen. Die plaats is heel merkwaardig om te zien en maakt een droevige indruk op het gemoed van een kristen. Men ziet daar de plaats waar op de grooten Apostel is onthoofd en toen het hoofd op de grond viel, sprong er op dien grond een fontijn. Het hoofd viel nog tweemaal en er sprongen nog twee fontijnen. Zoodat er ten huidigendagen die drie fontijnen te zien zijn. Dit water heb ik ook

gedronken en naar eenige Onzevaders gebeden te hebben verlieten wij de Kapel die over de fontijn gebouwd is. Dan hadden wij voor dien dag genoeg gezien, want wij moesten naar Romen om te gaan dineeren en nog een vrolijk uurtje met elkander door te brengen. De vijfden dag was om dus er waren nog maar twee dagen voor ons over, want wij hadden een dag werk om weer terug te rijden naar Anagni en wij moesten nog zoo veel zien. En wij hadden nog zoo veel plezier dat de tijd was tekort. Savonds eer wij naar bed gingen, besloten wij door tusschenkomst van pater Wilde naar Mgr. De Merode te gaan en te vragen of ons verlof met twee dagen verlengd mogt worden, wat wij terstond op onzen aanvraag verkregen.

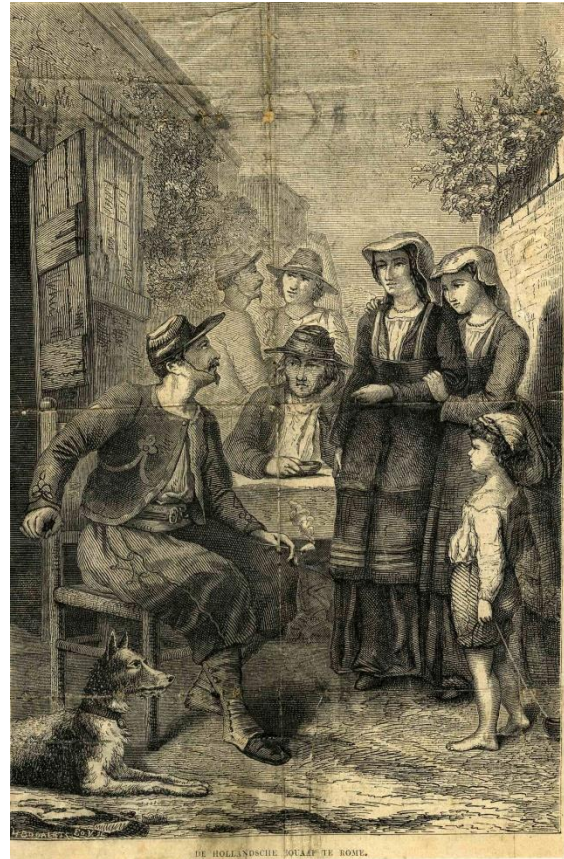
*Portretfoto van Mgr. de Merode
(Kamerbeer van Paus Pius IX).*

Den Zaterdag bragten wij in Romen door om eennigen Kerken te zien waar ik de merkwaardigheden later zal beschrijven,

want ik moet U zeggen toen wij savonds van den Zevenden dag in het Klooster waren en daar onzen burs nakeken, ontdekten wij dat we al te rooiaal geleefd hadden en ons verlengd verlof werd met een dag verkort om die reden dat onzen bursen te plat waren om zoo als van Anagni met een caros met twee paarden terug te rijden, wij ons met een vragtwagen moesten behelpen die eens per week naar Anagni reed. Afijn wij hadden toch niet minder plezier. Wij gingen den volgende dag naar Pater Wilde en wij vertelden hem de Zaak zoo als hij was. ZEW haalden lachgend Zijne schouders op en vermaanden ons wat zuiniger te leven. Wij namen afschijd van de goeden Pater die ons een behouden en Plezierigen rijs toewenschten. Wij gingen die Zelfden dag ook afschijd nemen van Pater Vermeulen die ons ook een dag gezelschap had gehouden en ons veel plezier aangedaan had om ons veel merkwaardigheden te laten zien. Pater Vermeulen is Penetent (Penetensier, soort biechtvader) hier van ZH den Paus en hoorden dagelijks biegt in de St. Pieter. Die goeden Pater wist ons veel te vertellen van Castelfidardo waar hij als aalmoezenier in het Pauschelijk Leger gediend had en ook te Castelfidardo krijgsgevangen werd gemaakt. Ook hij was versierd met de Medaille Pro Petri Sede. Naar ons nog wat in de St. Pieterskerk opgehouden te hebben, gingen wij naar de Plaats waar de H. Peterus gekruisd is, dat is op Montosentorio (Montorio). Op de plaats waar het kruis gestaan heeft is een schoone kapel gebouwd. Ook heb ik zand meden gebragt uit het Graf waar het Kruis gestaan heeft. Wij begaven ons weer in gezelschap van pater van Oorschot naar St. Bonaventura. Van Lamsweerde nam afschijd voor dien avond van ons om den volgend morgen vroeg bij ons te zijn om ons uitgelijden te doen van Romen. Wij bleven dien avond nog wat praatte in de cel bij Pater van

Oorscot tot wij naar bed gingen. Smorgens ten vijf uren deet Pater van Oorscot de H. Mis in zijn Klooster en wij woonden beiden de H. Mis bij. Daarna kregen wij ons ontbeit. In dien tijd was baron van Lamsweerde in het klooster geariveerd om ons uit te gelijden. Naar onzen dank aan de Prior van St. Bonaventura gebragt te hebben voor zijne gastvrijheid ons geschonken, namen wij afschijd van de Prior en gingen welgemoed den palatijnschen berg af. De Pater en van Lamsweerde bragten ons naar St. Jan van Lateranen alwaar de vragtwagen afreed. Naar hartelijke handdrukken en veel groeten tot wederziens reden wij, ik moet zeggen met tranen in de oogen de Ewigen Stad uit. Onzen rijs was niet onplezierig. Wij hadden een aardig gezelschap bij ons. Een vrouw en drie boeren uit Valmontone. Zeer aardigen menschen die veel met de Pauschlijke Zouaven op hadden. Te Valmontone hadden wij eennigen uren rust omdat onzen voerman daar eennigen zaaken moest doen en goederen moest laaden voor Anagni. Savonds heel laat reden wij Valmonte uit en kwamen smorgens ten zeven uren in Anagni aan. Wij betaalden onzen rijskosten, voor ieder een scudie, waar wij erg over tevreden waren. Ik stapte mijn kazerne binnen waar ik van mijne kameraden hartelijk ontvangen werd, ik bragt mijn verlofpas bij de sersant majoor die hem afteekend en mijn ranzel, Cumil (?) enz weer terhandstelden. En smidags werd ik weer voor de wagt gekomadeerd. Het goeden leven was uit, maar dikweijls spraken wij nog van onzen genoeglijken dagen in Romen doorgebragt. Onzen dienst was weer als vroeger maar van vegten was geen spraaken. Zoo verliep de tijd tot in het laatst van October tot dat er bevel kwam dat wij Anagni moesten verlaten en ons moesten begeven naar Murieno (Marino?). Murieno is een zeer aardig plaatsje in de Pauschelijke Staad. Maar het volk was niet Paus gezind.

Wij mogten daar nooit ongewapend uitgaan want zij hadden daar al twee maal een Zouave aangevallen die een wandeling deed even buiten de stad.

Savonds hadden wij ten zes uren taptoe en ten zeven uren visentatie wat dekwels vervelend was omdat wij zulks niet gewoon waren. Daar wij nog altijd met vier hollanders waren, hadden wij al eens voorgenomen als wij geen dienst hadden om eens Subiaco te gaan bezoeken. Subiaco beroemd om zijne beste wijn daar eens gezamenlijk eenen flesch te gaan drinken. Maar de drukken dienst en het velen wagt betrekken had ons voornemen daarvan terug gehouden. Eindelijk brak den eerste Januarij 1862 aan. Wij hadden dien dag geen dienst dus aan ons vroegeren voornemen werd gevolgd gegeven. Naardat wij de H. Mis hadden bijgewoond en elkander Nieuwejaar gewenscht te hebben stapten wij de stad uit op Subiaco aan. Wij hadden onderweg veel plezier en volstrekt

geen ontmoetingen van lastigen aard. Daar onzen burssen niet te vet gespekt waren deden wij een goedkoop maal bestaanden in ham en brood, want wij wilden een goeden flesch drinken. Nu als mijn Kameraads onder elkander zijn al zouw het dan de laatste stuver zijn, geeft men die gaarnen uit. Zoo ging het ook bij ons, zoo lang als er een nog geld had werd er een flesch gekocht. Ik moet zeggen, wij hadden goed geproeft maar wij bleven ook goed bij onzen stukken zoodat wij vrolijk Subiaco verlieten en altijd de wijn roemden. Zoo kwamen wij om halfzes savonds weer te Marieno aan. Eer dat wij naar de kazernen of liever het Klooster daar waar wij gekazerneerd waren, zouden betreden moesten wij nog een flesch drinken.

Italiaansche Volkstypes.

Zoo konden wij toch niet gaan slaapen, het was immers Nieuwjaar. Zoo gezegt, zoo gedaan, wij gingen een wijnhuis binnen. De wijnhuizen zijn in de regel niet schoon en zooals bij ons niet netjes en gemakkelijk ingerigt. Men vind er gewonelijk een langen tavel en dito banken, ook dikwijls planken op tonnen geplaatst. Zoo ook was dat wijnhuis. Toen wij binnen kwamen vonden wij daar nog al burgers in, ook een tromba of hoornblazer die ook een glas wijn zat te drinken. Een van die burgers had de vrijheid genomen de hoorn te nemen dien de hoornblazer op de tavel gezet had. De klok sloeg zes uur dus de Tromba moest de taptoe gaan blaazen. Juist hadden wij onzen

flesch ledig en wij stonden op om te vertrekken en ik zag achter mij een rumoer. En dat was die burger, die bandiet, die de hoorn had genomen om daar op te blaazen en zoodra de hoornblazer zijn hoorn wilde afnemen, nam die bandiet een dolk en stak de ongelukkige jongen vlak in zijn slagstrotader. Zoodat hij oogenblikkelijk dood was. En terstond bestond er een gevegt tusschen ons en die burgers. Wij hakten er flink op in met onzen scherpen sabels zoo dat er zeker een stuk of zes gewond waren. Door het schreeuwen en rumoer kwam de wagt zoodat wij de geheelen herberg ontruimden, onderanderen was er een naar boven gevlugt. Het huis werd onderzocht door de zouaven van de wagt en een zouaaf zach een bed op de vloer liggen en daar was een van die bandieten ondergekropen. De zouaaf stak zijn baajenet zoo door het bed dat hij door het schouderblad van die bandiet heen stak en metzoo veel kracht dat hij zijn banonet met zijn voet moest lostrappen. U kunt wel denken hoe of die bandiet of welligt de moorrenaar vreezelijk kermde van pijn. De doode zouaaf werd terstond naar het hospitaal gebragt, maar de Docter kon er niets aan doen en constateerden de dood. Dien dag brak ons zuur op in plaats van lekker te gaan slaapen, moesten wij de geheelen nacht Patroelie loopen. Nog namen wij die nacht nog tien man gevangen die een zamenzwering hielden tegen de Zouaven, zoodat de burgers van Marieno eens goed kennis gemaakt hadden met de Zouaven en zij wel wat kalmer werden. De wijnhuizen leden er veel door want zij werden door de Zouaven niet meer bezocht en wij gingen voortaan maar een fleschje drinken bij Antonio onzen kantienbaas.

Daar het geheelen Regiment Zouaven in Marieno lagen was daar de stad wel wat te klein voor zoo dat er twee Compaias naar

Romen moesten komen. Gelukkig was ik toen ik hoorden den vierden Januarij dat de derden en de vijfden Compaie smorgens gepakt en gezakt moesten aantreden om te vertrekken naar Romen. Den heer J. van Enthoven van de derden, Werlingshof en mijn persoon van de vijfde compaie. Wat een vreugen: Naar Romen! Om daar gededietteerd (gedetacheerd) te worden. Smorgens ten zeven uren vertrokken wij van Monterotondo. Jammer dat wij Thoen niet konden medenemen, die behoorden tot de 4de Compagie. Smiddags zoo wat drie uren kwamen wij bij St. Pouwel , zoo wat een uur van Romen. Daar werden wij gekazerneerd in het schoonen Klooster bij de Kerk. Daar kregen wij, de vijfde Compaie eene beneden zaal voor ons logies en de derde Compaie ook een zeer ruimen Zaal bij de binnenplaats. Wij waren aan de weg gelogeed. Naardat wij ons in ondergebragt hadden moesten wij onzen bedden in orde maken, bestaanden uit hangmatten van linnen. Daar exerceerden wij dagelijks op de weg Via Ostia of op een stuk land vlak bij het Klooster van St. Pouwels. Kapietijn de Serette (Charette) werd toen Commadant en liet ons dagelijks in de morgenstond goed drillen. Smiddags waren wij vrij van dienst uitgezonderd de wagt. Zoo dat wij dagelijks en des Zondags heelen dagen naar Romen konden gaan. Het was daar waar ik door Mgr. Sacré, Directeur van het Belgisch Colleze en Kamerheer van ZH den Paus werd aangesteld als onder Profekt van de Onbevleete Ontvanging van de H. Maagd Maria. Want de profekt was in Marieno gebleven. De congregatie voor de Belgische en de Hollandsche Zouaven was reeds door Mgr. Sacré gestigt te Anagni. Onzen profekt was eene Vermeere uit Gent, een zeer Godvrugtig jongmensch. Dagelijks deden wij onzen Godvrugtigen oefening van half twee tot half drie uren. Ook van tijd tot tijd kwam Mgr. ons bezoeken en lijde dan de

Congregatie, preekte dan ook en stigte ons door Godvruchtige onderrigtingen.

Lidmaatschapsbewijs van de "Congregatie van O.L.V. Onbevleete Ontvangingis" (Maria-Congregatie) van "van Agt, Antonius".

Wij hadden daar een schoone Kapel gekregen door tussenkomst van Mgr. in de St. Pouwels Kerk. Ik moet ronduit bekennen dat ik trotsch was op mijn baantje, ook de Belgische en de twee Hollanders waren zeer tevreden met mijn benoeming. Smiddags ten drie uren stond er een dileschans (diligence) of omnibus klaar om de zouaven te brengen naar Romen en savonds ten acht uren weer naar Romen terug te brengen, maar altijd voor die zouaven die geld hadden. Wij gingen op de beenewagen, want rijden was voor ons te duur want als wij in Romen waren gebruikten wij gaarne wat en daar moesten onze baiocci voor bewaart worden. Ook gingen wij nu en dan de anvirons van Romen bezoeken en profiteerden veel van Rome en omstreken. Ook van het bezoeken van de Katakomben. Ik wil u nog iets medendelen wat ik den 12 April gezien heb bij een gelegenheid dat de Paus de Catakomba gaat bezoeken van de H. Agnes. De Paus komt daar eens in het jaar om God te bedanken voor het wonder dat daar gebeurd is met zichzelf in het jaar 1856 toen hij met eennigen Kardinaals en nog anderen Hooge Geestelijke de Katakomba die pas ontdekt was ging bezoeken. Na de

Katakomba bezocht te hebben ging de Paus het Klooster bezoeken, eindelijk kwam de Paus op een oud kamertje dat boven de kelder was en o wonder, de zolder breekt en de Paus met al de Geestelijke vielen juist in het onderaardse gat en niet een was gewond en allen ongedeerd en zoo gezond als eennigen oogenblikken van tevoren, dit was een groot wonder!

Ook is het dan de verjaaring dat de Paus in het Jaar 1849 weer op zijn troon gekomen is naar zijn ontvleugting uit Rome toen Garibaldi met zijn gespuis Rome overweldigd heeft en de H. Vader genoodzaakt was naar Gaeta te vlugten. Nooit heb ik meer volk gezien als daar.

De Poort Porta Pia is juist een half uur loopens tot aan de Kerk van St. Agnes en van de Poort tot aan de Kerk stonden de rijtuigen en bij de Kerk stonden er eens zoo veel. Men kon niets hooren of zien van het geschreeuw E Viva Pio Nono, E Viva Papa Re. Er werd een kantaate gezongen van tweehonderd jongens. Nooit heb ik schoonder gezang gehoord. Zoo bezogt ik dagelijks dan het een dan het ander tot den 17 Julij dat mijn diensttijd weer aan het einden was. Daar de veldtocht afgelopen waren en er geen gezicht meer was om te kunnen vechten, besloot ik weer naar Holland terug te gaan, want om soldaat van plezier te blijven dat kon niet. Ik moet bekennen, mijn geld was hard ingekrompen en in een vreemd land zonder geld is allesbehalven plezierig en zoo als veel soldaten van hun tractement moeten leven in ons leger in Holland en in andere landen, was dat voor mij in het Pauschelijk Leger niet mogelijk daar wij in dien tijd maar twee

Baiocchi daags traktement kregen en twee baiocchi vertegenwoordigd wel een waarde van vijf centen volgens Hollands geld maar wij kunnen er in Rome niets meer voor koopen als bij ons voor een sent. Omdat er zijn Baiocchi en halven Baiocchi, dus komt men in een Kaffee bvb en men vraagt een kop koffie die kost een baiocchi en een broodje zoo groot als bij ons een kadetje kost ook een baiocchi. Dus op was mijn tractement. En natuurlijk heeft men meer nodig als koffie.

Munt Pauselijke Staat – 1/2 Baiocchi.

Tot zover het verslag van Jan van Meer. In de nieuwsbrief van november zijn allerlaatste aantekeningen en de tekst van brieven van Pater van Oorschot.

Met vriendelijke groet en graag tot ziens!

Marijke Zonneveld-Kouters.